

ցւոց լեզուն ուրիշ ամէն լեզուաց մայրը կը սեպեն) մեր Լեւոնի անունն ալ եբրայեցերէն է կ'ըսեն , իբր թէ Լեւոնի , այսինքն Լեւոնի Լեւոնի . մտքերնին ալ դրեր են թէ Լեւոնի ըսածը Լեւոնի է , որ Լեւոնի ալ կ'ըսուի :

Լեւոնի մէկ բանի մը ստոյգ պատճառը չգիտնալէն ետե՛ւ՝ զարմանք չէ որ հազար ու մէկ ծուռ ու մուռ կարծիքներու մէջ իյնայ :

Հ . Գ . ԱՅՎ :

Պոթուշանցի Հայոց Կոմիտէի Կոմիտէի Կոմիտէի :

Ինչպէս Ուսումնասիրութեան Զանգեր քանի մը տարուէն է՝ ի վեր շատ վառուած է նաեւ Պոլտաւիայի մէջ , որով Պոլտովաններն ալ (որ տաճկերէն Պոլտաւիայի) սկսեր են իրենց լեզուն կոկել ու մատենագրութեան յարմարեցնել , օրագիր հրատարակել , ու ռամկական կրթութեան գրքեր հանել : Եւսոնց հետեւող , կամ թերեւս քիչ մը բարի օրինակ ալ տուող եղեր են Պոլտաւիայի հայ բնակիչները , որ հինգ հարիւր տարի առաջ Հայաստանէն հոն եկած ու երկրին գլխաւոր վաճառականներն եղած են , ու Պոլտովաններուն մէջ միշտ իրենց ազգին պատիւն ու ազնուութիւնը պահած են : Եւսոն շատ աւելի բազմութիւն էին Պոլտաւիայի հայերը , բայց հետ զհետէ ցրուելով՝ հիմա տասը հազար հոգի հազիւ կ'ելեն : Օտանազան քաղաքներուն հայ բնակչացը վրայ խօսիլը ուրիշ ատենի ձգելով , հոս Պոթուշանցի Հայոց վրայ համառօտ տեղեկութիւն մը տանք , որ ուրախութեամբ ընդունեցանք Պոլտաւիայի Պոլտանովիչ ազնուական ու ազգասէր մերազնեայ իշխանէն , որ Իւլիովի քովերը կը բնակի , ու անձամբ գնացեր տեսեր է մօտերս Պոթուշանցի Հայոց վիճակը :

Պոթուշան քաղաքը Պոլտաւիայի մայրաքաղաքին (որ է Լաւը) հիւսիսային արեւմտեան կողմը կ'իյնայ , ու

գրեթէ 54 մղոն հեռու է անկէ : Եւսոն առուտուր ունի Պոլտովայի ու Պոլտովիչի հետ , ու ինչուան ի վիսիւս ու Պոլտան կը տանի իր վաճառքները , որ են գինի , կենդանիք , բուրդ , մեղր , մոմ , ու ծխախոտ : Ինչպէս ըրէ 4000 հոգի են . ասոնց կէսը մեր ազգէն են , ու երկու եկեղեցի ունին , մէկը հին՝ մէկալը նոր : “ Եւսոն զարմացայ , կ'ըսէ պարոն Պոլտանովիչ , չը , երբոր տեսայ ասոնց գեղեցիկ ու ընդարձակ դպրոցը , որուն մէջ 135 մանչ տղաք կը սորվին ազգային լեզուն՝ գրականութիւնն ու պատմութիւնը . . . Իւրիշ զատ դպրոց մըն ալ տեսայ որ աղջկանց համար է , ու լեցուն է աշակերտներով : Եւսոն դպրոցը բանալուն՝ առաջ տանելուն և ուրիշ պիտոյքը հոգալուն գլխաւոր օգնականն ու բարերարը եղած է Գասպար Լուա անունով ազնուական՝ պատկառելի ու առատածէն պարոնը , և Պոթուշանցի հայերը մէկ բերան կը վկայեն թէ աս բարերար մարդուն արդիւնքն է իրենց ուսումնասիրութիւնը : Իր հարստութեանը մեծ մասը աս բանիս դնելէն ետե՛ւ՝ անբաւ դժուարութիւններ ալ քաշեր է ինչուան որ քաջութեամբ ամէն արգելքի ալ յաղթելով՝ իր վեհանախական վախճանին հասեր է . և ահա ասոր համար է որ անջնջելի է իր եղբարցը սրտին մէջ իրեն երախտեաց յիշատակը : Եւսոն տեսայ ան պատուական անձը . և ինքն է դպրոցին վերատեսուչը , ու մեծ քաջալերութիւն կուտայ անդադար վարժապետներուն ու աշակերտաց : Եւսոն իր թէ այսպիսի առատածէն մարդիկ շատ ըլլային մեր ազգին մէջ , :

Եւսոն վեհանախ ու առատածէն ազգասիրաց մէկն ալ է ինքը պարոն Պոլտանովիչը , որուն բարեսէր հոգին ու արդիւնքը մասնաւոր գովեստի ու յիշատակութեան արժանի է աս մեր օրագրիս մէջ :